

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE IRAK CUMHURİYETİ HÜKÜMETLERİ ARASINDA YÜKSEK DÜZEYLİ İŞBİRLİĞİ KONSEYİ'NİN KURULMASINA İLİŞKİN ORTAK SİYASİ BİLDİRGE

Türkiye ile Irak arasındaki ilişkiler, ortak bir tarihsel birikimin getirdiği güçlü toplumsal kültürel bağlar ve kardeşçe komşuluk ilişkileri temelinde şekillenmiştir.

Türkiye ve Irak, bölgeye yönelik hedefleri çerçevesinde ortak idealleri paylaşmaktadır ve bu hedefler barış, istikrarın güçlendirilmesi, özgürlük, refah, ekonomik işbirliği ve eşgüdüm için geliştirilmiş diyalog mekanizmalarıdır.

Türkiye ve Irak ortak hedeflerinin yanı sıra, birlikte ve uyum içerisinde çaba göstermelerini gerektiren sınamalarla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu sınamalar ve beraberinde getirdiği fırsatlar, Irak Cumhuriyeti Başbakanı Nuri El-Maliki ve Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından 7 Ağustos 2007 tarihinde Türkiye'de imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Mutabakat Muhtırası"na temel teşkil etmiştir.

Taraflar, Mutabakat Muhtırası'nda benimsenen ilke ve esaslara bağlılıklarını ve ortak bir geleceğe yönelik vizyonlarını yineleyerek aralarındaki işbirliğini Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani tarafından 7-8 Mart 2008 tarihlerinde Ankara'yı ziyareti sırasında ilk kez gündeme getirilen bir "Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi"nin kurulması aşamasına taşımak hususunda mutabakata varmışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti hükümetleri, iki ülke halkları arasındaki dayanışmanın güçlendirilmesi amacıyla uzun vadeli bir Stratejik Ortaklık ilişkisi geliştirmeyi bu vesile ile taahhüt etmektedir.

Konsey'e Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyetinin Başbakanları başkanlık edecektir. Konsey'in çalışmalarının eşgüdümü ve her bir toplantının gündemine nihai şeklinin verilmesi, iki ülke Dışişleri Bakanları tarafından gerçekleştirilecektir. Enerji, ticaret, yatırımlar, güvenlik ve su kaynakları konularından sorumlu Bakanlar da Konsey'in üyesi olacaklardır. İşbirliği, ortak menfaatlerin bulunduğu diğer iktisadi alanları da kapsayacak şekilde zenginleştiği ölçüde; Başbakanlar, ilgili konudan sorumlu Bakanların da Konsey'e dahil edilmesi yönünde karar alabilirler. Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi, iki ülke Başbakanlarının eşbaşkanlığında yılda en az bir kez toplanacaktır. Konsey ayrıca, yılda üç kez de Bakanlar düzeyinde toplantılar gerçekleştirecektir. Taraf ülke başkentlerinde her üç ayda bir kez üst düzey yetkililer toplantıları düzenlenecektir. Taraf ülkelerin Bakanları, görev alanlarına giren konularda işbirliğini geliştirmek için Eylem Planları geliştirileceklerdir.

Stratejik Ortaklık, aşağıda maruz ilkeler temelinde başta, siyasi, ekonomik, enerji, su kaynakları, kültürel, güvenlik ve askeri alanlarla ilgili konular olmak üzere çok çeşitli işbirliği alanlarını kapsayacaktır:

A - Siyasi, Diplomatik ve Kültürel Alanlar

1. Irak hükümetinin, ülkenin bağımsızlığının, tam egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve ulusal birliğinin korunmasında tehditlere ve terörizme karşı mücadelesinin desteklenmesi,
2. İki ülke arasında daha güçlü bağların kurulmasını kolaylaştırmak amacıyla, ikili anlaşmaların ivedilikle ve zamanlıca imzalanması,
3. Komşu Ülkeler ve Genişletilmiş Komşu Ülkeler toplantılarının Irak hükümetini ve onun Irak halkının hür, bağımsız, birleşik, demokratik, federal ve müreffeh bir Irak hedeflerini gerçekleştirmek yönündeki çabalarını desteklemek konusundaki taahhütlerinin gözetilmesi,
4. Birleşmiş Milletler Şartı'nın ilkelerine sadık kalınması, uluslararası toplumca kabul edilmiş sınırlara saygı gösterilmesi ve içişlerine müdahale etmeme ilkesine bağlı kalınmasının taahhüt edilmesi,
5. Irak'ın geleceği için, ülkenin çok kültürlü, çok dinli ve farklı etnik grupları bir arada bulunduran karakterine saygı gösterilmesi, tüm grupların barış içinde bir arada var olması ve Iraklılık kimliğinin korunmasına gereken önemin atfedilmesi,
6. Diplomasi, kültür, bilim ve eğitim alanlarında öğrenciler ve kamu görevlilerine yönelik olarak değişim programlarının düzenlenmesinin teşvik edilmesi, yükseköğretim, teknoloji ve teknik bilgi paylaşımı konularında kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi,
7. Diğerleri meyanında uluslararası ve bölgesel örgütler, komiteler ve görevler bünyesindeki adaylıkların desteklenmesi yoluyla siyasi eşgüdüm ve işbirliğinin sağlanması,

B. Ekonomi ve Enerji ile ilgili alanlar

1. İki ülke arasında stratejik ekonomik işbirliği ve entegrasyon anlaşmalarının 2008 yılı sonuna kadar sonuçlandırılması,
2. Türkiye ile Irak arasında turizmin gelişmesi için iki yönlü tur operasyonlarının kolaylaştırılması konusunda işbirliğinin teşvik edilmesi,
3. Her iki ülke vatandaşlarının ortak yararı için ticari ilişkileri zenginleştirmeye yönelik işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla Türkiye ile Irak arasında Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması,
4. Irak'taki yerel istihdam ve yatırımların artmasına katkıda bulunmak üzere hem serbest ticaret ve yatırım bölgeleri oluşturacak ortak programların teşvik edilmesi hem de komşu ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirilmesi,
5. Irak halkının temel ihtiyaç ve hizmetlerini karşılamak amacıyla yeniden yapılandırma çalışmalarında işbirliği yapılması,

6. Irak'ın tarımsal ihtiyaçlarının ve sulama dahil su gereksiniminin karşılanmasına yardım etmek amacıyla, su kaynakları ve ziraat alanlarında işbirliğinin Türkiye'nin bu alanlardaki zirai gereksinimleri ve su ihtiyaçları göz önünde bulundurularak teşvik edilmesi,

7. Irak'ın Türkiye üzerinden Avrupa ile entegrasyonunun sağlanması amacıyla Irak ile ulaşım altyapısı alanında işbirliğinin desteklenmesi,

8. Irak ile Türkiye arasında ticari ilişkilerin ve yatırımların artırılmasını teminen, kamu ve özel sektör kuruluşlarının her iki ülkede yatırım alanlarında işbirliğini arttırmaları yönünde teşvik edilmesi,

9. Küçük ve orta büyüklükteki şirketlerin istihdam ve refahın yükseltilmesi alanlarında artan rolünü dikkate alarak, her iki ülkedeki bahsekonu şirketlerin ekonominin tüm alanlarındaki işbirliğinin desteklenmesi,

10. Her iki ülkede ilgili iktisadi ve mali sektörlerde faaliyet gösteren kuruluşlar arasında değişim programlarının başlatılması; bahsekonu kuruluşların finans ve bankacılık alanlarında ortaklıklar geliştirmeleri hususunda teşvik edilmesi,

11. Irak'ın serbest piyasa ekonomisine geçiş çabalarının ve Irak'ın ekonomik kalkınmasının yardım programları aracılığıyla desteklenmesi,

12. Türk ve Iraklı şirketler arasında ortaklıklar kurma yoluyla enerji alanında işbirliği yapılması; bu kaynakların en uygun ihraç yolları üzerinden dünya pazarlarına ulaşmasının sağlanması; bu çerçevede, Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattının ihya edilerek mevcut kapasitesinin artırılması ve Irak doğal gazının Türkiye üzerinden uluslararası pazarlara taşınması için bir boru hattı ağının inşa edilmesi,

13. Her iki ülkenin elektrik ihtiyacının karşılanmasına yardımcı olacak projelerin gerçekleştirilmesi; bunun yanında elektrik sektöründe görevli Iraklı personelin eğitilmesi için programlar düzenlenmesi,

14. Türkiye ve Irak arasında yeni sınır kapıları açılması yönündeki çalışmaların hızlandırılması.

C. Güvenlik ve askeri işbirliği alanları

1. Her iki ülkenin, topraklarının güvenliğine saygı gösterilerek, Irak ile Türkiye'nin, Irak'tan Türkiye'ye veya Türkiye'den Irak'a teröristlerin ve yasadışı silahların geçişini önlemeye yönelik ortak çabalarının desteklenmesi, ortak sınırları denetlemede Türkiye ile Irak arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve teröristler ve terörist örgütlerin mali, lojistik ve tüm diğer kaynakları dahil olmak üzere her türlü yasadışı ticaretin önlenmesi, şiddet ve terörü teşvik eden tüm söylemlerin kullanımının reddedilmesi,

2. İki ülke Genelkurmay Başkanlıkları arasında Askeri Çerçeve Anlaşması'nın tamamlanması,

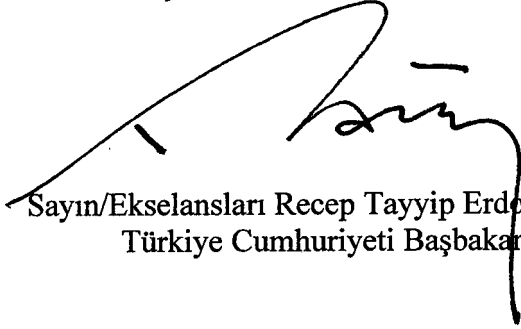
3. "Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Irak Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı arasında İlkeler Bildirgesi"ne atıfla ve buna uygun olarak, Türk ve Irak Genelkurmay İkinci Başkanları arasında Iraklı subayların eğitimine yönelik Askeri İşbirliği Anlaşması'nın tamamlanması için devam eden işbirliğinin desteklenmesi,

4. Türkiye Cumhuriyeti ve Irak Cumhuriyeti arasında Terörizmle Mücadele Anlaşması'nın tamamlanması,

5. Bölgeye barış ve istikrar getirecek muhtemel güvenlik düzenlemeleri hususunda işbirliği yapılması,

6. Savunma sanayi alanında ve yan sektörlerinde faaliyet gösteren kamu ve özel sektör şirketleri arasında ticari ilişkileri ve yatırım ortaklıklarını teşvik ederek savunma sanayi ile ilgili ticari ilişki ve yatırımların gelişmesinin sağlanması.

İşbu Ortak Siyasi Bildirge, 10 Temmuz 2008 tarihinde Bağdat'ta yapılmış ve imzalanmıştır.

Sayın/Ekselansları Recep Tayyip Erdoğan
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı

Sayın/ Ekselansları Nuri El Maliki
Irak Cumhuriyeti Başbakanı